

Önkormányzati anyaoththon – Bukarest 4. kerülete

Az anyaoththon, melyet 2015.11.27-én meglátogattunk, azon hat bukaresti kerületi anyaoththonok egyike, melyeket helyi önkormányzati forrásból finanszíroznak. Ez az egyetlen olyan bentlakásos intézményforma kisgyermekes anyák részére, melyet a központi költségvetés támogat. Családok átmeneti otthona vagy akár olyan anyaoththon, ahol 3 évnél idősebb gyerekekkel is jogosultak az anyák tartózkodni, nem létezik. (A Casa Ioana civil szervezetként tart fenn egy családok átmeneti otthonát Bukaresben, teljes mértékben adományokból és pályázati forrásokból.) Ha a legkisebb gyerek is betöltötte 3. életévét, és a család intézményi ellátásra szorul, a gyerekeket el kell, hogy válasszák a szülőktől. A gyerekeket gyermekvédelmi szakellátásba helyezik, a szülők pedig éjjeli menedékhelyre mehetnek.

Az intézményt működtetők azt fogalmazzák meg célként, hogy létesítsenek egy ellátást olyan anyák részére, akik ennek hiányában elveszítenék gyermeküket. Célcsoportjuk: hajléktalan anyák, olyan anyák, akiknek gyermekükkel együtt kórházi kezelés után nincs hová menniük, illetve, szociálisan rászoruló anyák és gyerekeik. A célcsoport meghatározásából adódik céljuk: hogy megerősítsék egyrészt a családi kötelékeket, másrészt pedig az anyát vagy szülőket úgy, hogy képesek legyenek eltartani családjukat és ne kelljen elveszíteni gyerekeiket. Az ellátás díjmentes.

De nézzük meg közelebbről a 4. kerületi anyaoththont! Ott jártunkkor az intézmény vezetője fogadott bennünket és válaszolt kérdéseinkre.

Az anyaoththon kapui 2012 óta nyitva állnak azok előtt az anyák előtt, akik 4. kerületi állandó lakcímmel rendelkeznek és:

- a legkisebb gyerek fiatalabb 3 évesnél vagy
- az anya a várandóssága utolsó hónapjaiban van vagy
- fennáll a hajléktalanság veszélye (egyedülálló anya, halmozottan hátrányos helyzetű anya, családon belüli erőszak áldozatai ...)

Az ellátás időtartama általában 3 – 6 hónap között mozog, de főleg a 18 évüket még be nem töltött anyák maradnak tovább, általában egy évig. Romániában nincs olyan szabályozás, törvény, amely megszabná az ellátás maximális hosszát.

Az intézménybe bekerülni az adott önkormányzat gyermekvédelmi osztályán keresztül lehet. Kérdésünkre az intézményvezető elmondta, hogy általában nem hosszú a várólistájuk, könnyű ide bekerülni. A kilépés helye leginkább a piaci alapú lakásbérlet (a szociális bérlet elenyésző száma miatt) illetve gyakori az is, hogy az anya visszatér abba a családba, ahonnan eljött.

Az intézmény négy szobával rendelkezik, ez azt jelenti, hogy egy időben négy anyát tudnak elhelyezni két-, három- vagy akár négy gyerekkel.

A szobákban megtalálhatók a legszükségesebb berendezési tárgyak: ágyak, asztal, székek, mosdó, kiskád. Közös a konyha, ahol adott a főzési lehetőség és ahol a hűtő található, külön felcímkézett rekeszekkel. Közös ezen kívül a felnőtt mosdó, fürdőszoba.

Az anyák beköltözéskor aláírják az intézmény házirendjét és egyúttal elfogadják, hogy betartják a szigorú napirendet. Ez megszabja az étkezések, tisztálkodások, pihenések pontos idejét. Az intézménybe az apák nem jöhetnek be.

CENTRUL MAMA SI COPILUL	
PROGRAM ZILNIC DE ACTIVITATI	
7 ⁰⁰ -8 ⁰⁰ :	igiena mamei si a copilului
8 ⁰⁰ -9 ⁰⁰ :	alimentatia copilului si micul dejun pentru mama
9 ⁰⁰ -11 ⁰⁰ :	activitati gospodaresti: curatenie, spalarea hainelor si pregatirea hranei
11 ⁰⁰ -12 ⁰⁰ :	activitati educative pentru copii
12 ⁰⁰ -12 ³⁰ :	masa de pranz
12 ³⁰ -15 ⁰⁰ :	program de somn pentru copii discutii libere, consiliere educationala, psihologia de grup sau individuale
15 ⁰⁰ -16 ⁰⁰ :	pregatire pentru masa
16 ⁰⁰ -16 ³⁰ :	alimentatia copilului
16 ³⁰ -18 ⁰⁰ :	plimbare in aer liber
18 ⁰⁰ -19 ⁰⁰ :	pregatirea pentru masa de seara
19 ⁰⁰ -19 ³⁰ :	cina
19 ³⁰ -21 ⁰⁰ :	timp liber, lectura, discutii, vizionare TV.
21 ⁰⁰ -22 ⁰⁰ :	pregatirea copilului pentru somn, baie, igiena personala a mamei

Látogatásunk alkalmával a négyből három szobában laktak, egy üres volt. Egy anyával találkoztunk, aki a kisbabájával bent volt, a másik két anya épp rokonlátogatóban volt, ahogy az intézményvezető elmondta.

Az anyák és gyerekeik a következő szolgáltatásokat veszhetik igénybe:

- szállás
- étkezés (étel biztosításával)
- egészségügyi állapot koordinálása
- pszichológiai tanácsadás

- jogi tanácsadás
- oktatási-továbbtanulási tanácsadás
- szociális tanácsadás
- munkaügyi tanácsadás

Törekcszenek arra, hogy az anyák ottlétük alatt munkát találjanak. Ha egy anya dolgozik, a többi anya vigyáz az ő 3 év alatti gyerekére. Ha esetleg az összes bent lakó anya dolgozna, a 6 hónapnál idősebb és egyben 6 évnél fiatalabb gyerekeknek lehetőségük van arra, hogy a szintén ebben az épületben található „szociális jellegű gyermek nappali centrumban”, gyermekmegőrzőben töltsék a napot, amíg anyjuk dolgozik.

Az anyaoththon szakmai létszáma: egy intézményvezető, két szociális munkás. A két szociális munkás nappal dolgozik az anyákkal és gyerekeikkel, éjszaka pedig nem szakszemélyzet vigyáz a ház rendjére. Rendszerezsek ezen kívül a pszichológusi találkozások, aki a krízisek feldolgozásában segít, valamint egy ún. mentorral eltöltött alkalmak, aki a szülői feladatok ellátására készíti fel őket.

Megkérdeztük a vezetőnőt, hogy mit tart munkájában a legnagyobb kihívásnak. Szerinte megtanítani valakinek, hogy legyen jó anya ebben a társadalomban, ez a legnagyobb feladat.

Kifele lépegetve ebből a gondosan felszerelt intézményből azon gondolkodtam, hogy is működhet ott valójában az élet – mégpedig azért, mert ellentmondást kezdtem érezni aközött, ami elhangzott, és aközött, amit láttunk. Már a látogatás elején szemet szűrt a szinte egyetlen kifüggesztett hirdetemny, a napirend. Szigorúan megkötik benne, hogy 8.30 – 9.00-ig szabad reggelizni, 12.30 – 15.30 között van a fejlesztő foglalkozások, csoportok ideje, 19.30 – 21.30 között szabad tévézni, kötetlenül beszélgetni, 22.00-kor pedig mindenkinek ágyban a helye. De mi értelme van mindezt elvárni, ha például ottlétünk alkalmával négy szobából egy üres volt, két anya rokont látogatott, egy pedig a vezető felszólítására gyorsan kerekét oldott, amikor megérkeztünk. (És láthatólag nem egy intenzív gondozási tevékenység közben zavartuk meg.) Ha nappal alig van bent valaki az ügyfelek közül, hogy tartják be a napirendet, és főleg, mikor végzik azt az intenzív, kilépés-orientált szociális munkát, amiről beszéltek? Mit csinálnak az üres házban a szociális munkások, akik csak nappal dolgoznak? Miért nem tartják magukat inkább egy kötöttségektől mentes szállásadó intézménynek?

Legközelebb, ha arra járok, ígérem, felteszem ezeket a kérdéseket...

Készítette: Balla Edit, BMSZKI Családok Átmeneti Otthona